

Magazín EU

Romano Prodi přivezl pomoc zemi postižené katastrofálními povodněmi

Mnozí z nás zažili někdy těžké časy a vědí, jak je důležité, aby rodina nebo přátelé v takové době drželi pohromadě. Dramatické záplavy, které postihly Českou republiku, byly právě takovou zatěžkávací zkouškou a vyvolaly mnoho projevů solidarity v tuzemsku i v zahraničí. Na všechny z nás udělaly hluboký dojem záchranné práce, organizované a prováděné českými ústředními a místními orgány, policií a armádou, ale též nespočetnými občany – bez obětavosti těchto lidí byl rozsah katastrofy byl daleko větší.

Ukázalo se také, že myšlenka „evropské rodiny“ není jen prázdnou frází, neboť členské státy Evropské unie okamžitě nabídly pomoc v podobě technického zařízení a záchranných týmů. Pohled na záchranáře z deseti různých států, jak pracují bok po boku s českými silami, podtrhl základní ideu, na níž stojí Evropská unie, tedy to, že společně jsme silnější.

Ani Evropská komise neztrácela čas a okamžitě reagovala na krizi. Komisař pro rozšíření Günter Verheugen neprodleně požádal své spolupracovníky, aby vypracovali schéma pomoci, a ujistil Českou republiku o solidaritě Evropské unie. Pár hodin poté, co Vltava v Praze kulminovala, přerušili

předseda Evropské komise Romano Prodi a evropská komisařka pro životní prostředí Margot Wallströmová své dovolené a dorazili 16. srpna do hlavního města, aby se osobně seznámili se situací a projednali s nejvyššími českými představiteli možnou pomoc. V doprovodu prezidenta Václava Havla odcestoval Romano Prodi do zaplavených oblastí kolem Litoměřic a Ústí nad Labem. Navštívil také vojenskou základnu v Litoměřicích, která sloužila jako dočasné útočiště pro evakuované obyvatele Terezína a okolních vesnic.

Předseda Evropské komise Romano Prodi s sebou přivezl nabídku okamžité pomoci. Přestože Brusel nemůže hrát roli plnohodnotné pomocné organizace, navrhovaná finanční pomoc není zanedbatelná. Jako prvotní balíček poskytne Evropská komise České

Nejvyšší představitel Evropské unie, předseda Evropské komise Romano Prodi, navštívil spolu s prezidentem Václavem Havlem také evakuační středisko pro postižené povodněmi v Litoměřicích

republice asi 1,8 miliardy korun na zmírnění následků záplav, z nichž nejméně 300 milionů korun představuje nově přidělené prostředky. Tyto peníze budou použity především na opravy vodáren, čističek odpadních vod, poničených mostů, železnic, silnic a dalších staveb.

(Pokračování na str. 4)

S pitím piva Češi v EU spolehlivě vedou

Evropské země s největší spotřebou piva (v litrech na obyvatele)

1.		ČR**	160,2
2.		SRN*	125,5
3.		Irsko*	125,0
4.		Lucembursko*	108,2
5.		Rakousko*	107,7
6.		Dánsko*	102,2
7.		Belgie*	99,0
8.		Velká Británie*	95,4
9.		Slovensko**	90,0
10.		Slovinsko**	89,0

* Členské státy EU

** Země usilující o vstup do EU

Údaje z roku 2000. Prameny: CEMC, CANADIAN, COPS.

Čeští a moravští vinaři mají šanci rozšiřovat vinice

Vyjednávání s EU nepřestává ani v době vinobraní. Předmětem vyjednávání se navíc nyní stalo i víno samotné. Česká republika totiž usiluje o možnost rozšířit plochu svých vinic a dát tak vinařům šanci k lepšímu uplatnění na evropských trzích. EU v současné době vinařům z členských států nepovoluje zakládat nové vinice, aby zamezila nadprodukcí vína. Proto také neposkytuje vinařům žádné dotace, ačkoli to u nás mnoho lidí tvrdí. Trh s veškerými vinnými produkty od moštů až po destiláty je však regulován. Finanční pomoc je poskytována vinařům, kteří restrukturalizují, nikoliv však rošiřují své vinice. Taková opatření se po vstupu do Unie budou týkat i České republiky. Do té doby však je ještě prostor pro výsadbu nových vinic a čeští

vyjednávači usilují o to, aby je bylo možné rozšiřovat až do roku 2009. Podle české strany totiž nejde o jejich rozšiřování, ale jen o návrat ke stavu před rokem 1989, po kterém se plocha tuzemských vinohradů razantně snížila. Pokud se přechodné období do roku 2009 podaří vyjednat, budou mít tuzemští vinaři k rozšiřování vinic rozhodně lepší podmínky, než jejich evropští kolegové. Navíc budou mít po vstupu do Unie také volný přístup k fondům, které podporují různorodost a kvalitu evropského vína.

Vinařům se po vstupu do EU otevírají nové trhy

Od Kodaně ke Kodani

Toto, poněkud matoucí heslo, slycháme často, především ve spojení s naším vstupem do Evropské unie. Co se za ním ale skrývá? Severská metropole na břehu Baltu, socha malé mořské vily, světová Mekka moderního designu, hlavní město Dánska, to jsou notoricky známá fakta o Kodani. Méně lidí ale ví, že se město stalo symbolem a milníkem rozšíření EU. V roce 1993 byla totiž během dánského předsednictví Evropské rady v Kodani ustanovena kritéria pro rozšíření Unie o nové členy. Mezi tzv. „Kodaňská kritéria“, která musejí splňovat země usilující o členství v EU, patří: stabilita jejich institucí jako záruka demokracie, právního státu, ochrany lidských práv a respektování a ochrany menšin; fungující tržní hospodářství a schopnost obstát v konkurenci na trhu v Unii a schopnost přijmout závazky vyplývající ze členství, včetně převzetí a dodržování práva Evropských společenství.

Koncem letošního roku, kdy Dánsko opět na šest měsíců předsedá EU, by měla být uzavřena předstupní jednání s kandidátskými zeměmi, a tak by mělo dojít k symbolickému završení celého procesu vyjednávání o znovusjednocení Evropy. (sh)

Kodaňská dominanta, palác Christiansborg, je zároveň sídlem dánského parlamentu

Caes van Roeden, Wonderful Copenhagen

Co si myslí o vstupu do Evropské unie občané?

V ulicích českých a moravských měst jsme se ptali:

Proč by Česká republika měla (či neměla) vstoupit do Evropské unie? Pokud ano, v jakém časovém horizontu?

Soňa Harušťáková,

67 let, důchodkyně, Brno.

Příliš se o tuto problematiku nezajímám. Ale věřím, že vstup do EU bude pro naši republiku lepší variantou.

Jsem pro všechny dobré věci, ale myslím už více na své děti, než na sebe. Já jsem spokojena i teď - bez Evropské unie. Domnívám se, že pokud bychom měli vstoupit - tak co nejdříve. Mohlo by se stát, že pak už bude pozdě a budou za nás rozhodovat jiní. Jak už se několikrát v historii stalo.

nosti jak v oblasti ekonomické, tak kulturní. Mluvíme o tom ve škole, takže informací mám poměrně dost. Záporů zde vidím minimum, zcela jistě převažují klady.

Josef Mach, 31 let,

řidič, Žirovnice u Pelhřimova.

Bylo by dobré, aby Česká republika vstoupila do EU co nejdříve. Myslím, že ve státech EU se žije daleko lépe, než u nás. Jako řidič bych na tom byl určitě lépe, hranice jsou otevřenější a plat v eurech je vyšší. Státu to možná uškodí, ale pro lidi to bude rozhodně lepší.

Michal Grivalský, 43 let,

čistič obuvi – živnostník, Praha.

Myslím, že základní informace o životě v EU chybí. Nelíbí se mi přísné zásady, byrokracie a potlačování svobody - instrukce z jednoho centra. Ale v zásadě odpůrcem nejsem. Byl bych rád, kdyby se dodržel daný termín a s námi do Unie vstoupily i ostatní státy, které jsou na stejné startovní čáře. Povádal jsem si o tom s panem Teličkou a s panem Dienstbierem, kteří si u mě byli čistit boty.

Jiří Kolbaba, 45 let,

manažer, Brno.

Globalizační tendence či integrační procesy mají zcela jistě svůj význam. Pokud si dokážeme uchovat národní identitu a bude zachována jistá pečeť češství v duchu našich kulturních tradic, pak bych se nebál jakýchkoli integračních aktivit, protože pouze smysluplným spojením lze ekonomicky vyspělejší svět dohnat a posílit. Co se týče časového horizontu - čím později, tím hůře. Využijme daných možností a schopností okolních zemí a zkusme se jim více otevřít a ekonomicky přiblížit. Po možných počátečních potížích budeme zcela jistě rovnocennými partnery, kteří přinášíme do multikulturního světa svůj nesmazatelný díl.

Tereza Včelářová, 18 let, studentka, Humpolec.

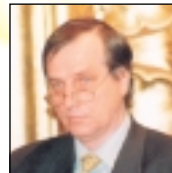
Česká republika by měla vstoupit do Evropské unie co nejdříve, a vyhovět tak přání občanů, otevřít jim nové mož-

Viděl jsem, kde je třeba pomáhat

V průběhu pohnutých srpnových dnů, kdy voda v ulicích českých měst stále stoupala, bylo mou úlohou jako představitele Evropské unie v České republice monitorovat vývoj a koordinovat finanční a technickou pomoc Unie, z první ruky odhadnout škody způsobené povodněmi a nejlepší způsob, jak pomoci postiženým.

Archiv / CEU

Na pozvání české vlády jsem 15. srpna doprovázel premiéra Vladimíra Špidlu do jižních Čech na setkání s krizovým výborem v Českých Budějovicích spolu s dalšími ministry. Cílem setkání bylo diskutovat o záchranářském úsilí a obnově Jihočeského kraje. Vzhledem k tomu, že České Budějovice byly tehdy místy již metr pod vodou, 30 % sklizně bylo zaplaveno a škody v zemědělství se odhadovaly na 600 milionů korun, nikdo z přítomných si nedělal iluze o úkolech, před kterými jsme stáli. Z mé strany jsem vyjádřil účast Evropské unie a informoval jsem pana premiéra, že Evropská komise vyčlenila na pomoc České republice 1,8 miliardy korun a že předseda Evropské komise Romano Prodi spolu s evropskou komisařkou pro životní prostředí Margot Wallströmovou plánují návštěvu země.

Po Českých Budějovicích jsme se jeli podívat na obec Metly, patrně nejsmutnější místo, které jsme toho dne navštívili. Z jejich 350 obyvatel jeden utonul a zkáza majetku byla všudypřítomná. Obec, přirovnávaná k Troubkám na Moravě, které podlely záplavám v roce 1997, byla stále ve stavu šoku z rychlosti a rozsahu povodně. Pozorně jsem naslouchal, když její obyvatelé popisovali tuto katastrofu a uváděli, jakou praktickou podporu potřebují. Opakoval jsem, že na pomoc úsilí o obnovu vyčlení Evropská unie peníze z programu Phare a projektu ISPA, které půjdou ve prospěch lidí postižených povodněmi podobně, jako v obci Metly.

Po této návštěvě jsme jeli s ministrem pro místní rozvoj Pavlem Němcem do Písku obhlédnout škody, které voda napáchala v této oblasti. S ohledem na to, že své domovy muselo opustit devadesát procent obyvatel, zkáza byla nesmírná. Valící se voda těžce poškodila i Kamenný most ze 13. století. Naštěstí most i většina historických soch stojí dál, jak je tomu už více než 700 let. Byla to lekce, jak zranitelným by se mohl stát most Karlův, kdyby hladina vody nadále stoupala.

Pak jsme pokračovali do Prahy na další schůzky, abychom zajistili, že nebude dlouho trvat, než se vyčleněné finance dostanou na správná místa. Byl to dlouhý den, avšak v hlavě mi utkvěl pozitivní a aktivní postoj lidí, s nimiž jsem se setkal. Přestože si mnozí z nich uvědomovali, že budou muset začít znovu od nuly, okamžitě se dali do díla odhodlaným a důstojným způsobem.

Ralf Dreyer

První rada, Delegace Evropské komise v České republice

Text a foto: Tomáš Wolf

Lidem ze země sobů a polárních nocí přinesla EU prosperitu

Zasněžená krajina, dlouhé zimy, sobi, polární kruh, sauny, země tisíců jezer daleko na severu, bez vlivu na evropské dění, možná kromě hokeje. Tak možná mnoho z nás vidí Finsko.

Díky vstupu do Evropské unie však tato země již po necelé dekádě hraje i bez výhodné pozice ve středu Evropy, jakou má například Česká republika, v evropské politice a ekonomice velmi důležitou roli. Miliony lidí na světě i v České republice denně používají finské mobilní telefony. Finský stát získává stále větší uznání za prosazování politiky sociálního státu.

Finové referendem rozhodli o vstupu do EU v roce 1995. A co vlastně Finsku přineslo sedm let členství v Evropské unii? Na ekonomické úrovni poskytla Evropská unie Finsku životně důležitý přístup na nové trhy, protože o ty tradiční Finové přišli kvůli rozpadu Sovětského svazu. Integrace přinesla kýžené hospodářské výsledky, neboť od roku 1995 roste finský HDP ročně o 5%.

Díky pozitivnímu ekonomickému vývoji

Finsko se stalo po vstupu do EU jedním z důležitých center rozvoje průmyslu a turistického ruchu

vzniklo mnoho pracovních míst a zlepšila se životní úroveň všech Finů. Tento vývoj odráží nedávná slova významného finského novináře Tuomo Lappalainena, že „sliby levnějšího jídla, učiněné před referendem o členství v EU, byly ve Finsku do velké míry naplněny“. Náklady na levné jídlo přitom nenesou zemědělci a venkov. V tomto sektoru zůstaly příjmy stabilní, částečně díky větším trhům, a také díky pomoci z regionálních fondů, poskytované členům EU. Na zvyšování životní úrovně mají stále důležitější podíl i nové obory venkovské ekonomiky, jako např. cestovní ruch či malé výrobní živnosti.

Při vstupu Finska do EU hrály svou roli i další faktory. Svoboda pracovat, cestovat a studovat přispěla k finančnímu, kulturnímu a intelektuálnímu bohatství země. Asi i proto dnes, sedm let od vstupu Finska do EU, si většina obyvatel podle průzkumů myslí, že EU přinesla zemi pozitivní výhody. (dtu)

Finové si stále uchovávají svůj tradiční způsob života

Útok na české speciality se nekoná

Po vstupu do Evropské unie nebudeme moci jíst utopence, syrečky nebo svičkovou, pít rum ani slivovici! Takové poplašné zprávy se čas od času objevují v tisku. Přitom se jedná buď o úplné nesmysly, nebo zkreslené polopravdy.

Například utopenci se už dnes vyrábějí a prodávají v souladu s českými zdravotnickými předpisy, které jsou plně kompatibilní s přísnými hygienickými euronormami. To platí i pro většinu ostatních českých specialit. Evropská unie, úplně stejně jako Česká republika či jiné státy, se pouze snaží spotřebitelům zajistit, aby potraviny byly vždy kvalitní a čerstvé.

Také o rum jeho vyznavači nepřijdou. Budou ho jen muset kupovat pod jiným názvem, třeba jako „Tuzemák“ atd. Označení „rum“ totiž ve světě mohou používat pouze pravé rumy, které se vyrábějí z cukrové třtiny a ne z bramborové nebo obilné

melasy jako u nás. Pokud by si náš tuzemský rum koupili zákazníci z ciziny, mohli by být názvem zmateni. Evropská unie, která

Utopenci i další lahůdky nám zůstanou

dodržuje velmi striktní pravidla v oblasti ochrany spotřebitelů, se touto cestou snaží vždy zaručit jednotnou úroveň kvality zboží a služeb ve všech členských státech. (twf)

Zemědělci na vstupu rozhodně neprodělají

Jedním z nejžhavějších témat vyjednávání o vstupu České republiky do EU se stalo zemědělství. A to přesto, že se tomuto oboru v tuzemsku věnuje jen půl milionu lidí, což je asi 4,4 % obyvatel. Denně se dozvídáme o údajných dalších požadavcích bruselských byrokratů, kteří prý přicházejí se stále novými a přísnějšími zákazy a omezují zejména zemědělce z kandidátských zemí. Objevují se vzrušené diskuse o tom, jak sedláci v sousedním Německu nebo Rakousku dostávají vyšší podpory, než budou vypláceny u nás. Skutečnost je však trochu jiná.

Mnoho z nás vidělo na vlastní oči zdravý dobytek na pastvách, upravené ovocné sady nebo prvotřídní vedené farmy v Německu, Francii a v dalších zemích EU. Těchto úspěchů dosáhli tamní zemědělci právě za pomoci tolik očeřňované tzv. společné zemědělské politiky. Po vstupu do EU budou mít přístup k nástrojům této politiky i čeští zemědělci.

Společná zemědělská politika zajišťuje farmářům solidní příjem několika způsobů. Kvalitní výrobce nemá problémy s odbytem své produkce, a to díky tzv. institucionálním

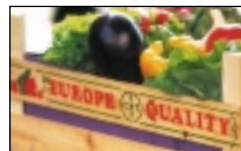

Také tuzemští zemědělci budou mít přístup k zemědělské politice EU

cenám a intervencím. Právě tyto nástroje garantují většinu příjmů zemědělců v EU.

Po vstupu České republiky budou tyto nástroje využívat i čeští farmáři v plném rozsahu a bez omezení. K těmto výdělkům přibudou i tzv. přímé platby, které mají za cíl doplňovat příjmy farmářů. Přímé platby jsou navíc jistým zdrojem příjmu i v případě živelných pohrom, jako jsou povodně, požáry nebo sucha. Z mnoha důvodů, které vycházejí především z nákladnosti výroby, navrhuje Evropská komise, aby zemědělci v nových členských státech dostávali po určitou dobu nižší přímé platby. Není to tím, že EU chce české zemědělce znevýhodňovat. Toto opatření bude krátkodobé a ušetřené peníze budou použity na podporu programů rozvoje venkova, a ta u nás bude o polovinu vyšší než v současných členských státech!

Český zemědělec tedy po rozšíření Evropské unie může počítat se zajištěným příjmem. Podle odhadů se reálné příjmy českých zemědělců do roku 2006 zvýší asi o 60%. Navíc budou mít naši zemědělci možnost volně prodávat svoji produkci kdekoli na území Evropské unie. A spotřebitelé? Ty čeká jistota v podobě zdravých a kvalitních potravin. (lv)

Cílem EU je zajistit kvalitní potraviny pro všechny spotřebitele

Romano Prodi přivezl pomoc...

Archiv ICEU

Spolu s předsedou Evropské komise Romanem Prodim přijela nabídnout pomoc České republice také evropská komisařka pro životní prostředí Margot Wallströmová

(Pokračování ze str. 1)

Vzhledem k vážnosti a naléhavosti situace se Evropská komise zavázala, že tuto pomoc poskytne rychleji a pružněji, bez uplatnění běžných procedur. Evropská komise bude rovněž částečně financovat

vat technickou pomoc při odhadu škod a vypracování technických specifikací pro projekty obnovy.

Jak řekl prezident Havel během návštěvy Romana Prodiho, postoj Bruselu dokazuje, že Evropská unie není žádnou zkorumpovanou byrokratickou institucí, ale „organizací, která dokáže pružně reagovat v kritických situacích“. Evropská komise při přípravě pomocného finančního balíčku či při jednáních s vedoucími představiteli jednotlivých evropských států o vývoji v jejich zemi přestala rozlišovat mezi současnými a budoucími členskými státy. Tato krize ukázala, že Evropská unie již považuje Českou republiku za vlastní, a nikoliv pouze za „kandidáta“ či „druhořadého člena“. Rozšíření není dnes již jen teorií, ale stává se skutečností. (ft)

Jsmo pro vstup Čechů do Evropské unie, pokud sami chtějí, říkají němečtí manželé

Dietmar (53) a Gudrun (52) Schwarzovi se v roce 1989 přestěhovali i se svými sedmi dětmi z města Thun na tehdy východoněmecké straně Krušných hor do Regenu v Bavorském lese, v Německé spolkové republice, rovněž blízko hranic s Českou republikou. Jelikož měli oba německou národnost, brzy se stali občany Evropské unie. Dietmar nyní pracuje jako zámečnický a jeho žena Gudrun jako dětská vychovatelka. Zeptali jsme se jich, jak tehdejší změny hodnotí z dnešního pohledu.

Ovlivňuje nějak Evropská unie váš každodenní život?

Dietmar: V podstatě ani moc ne. Hlavní rozdíl je v tom, že pokud cestujeme v rámci Evropské unie, nemusíme absolvovat žádné kontroly na hranicích, na rozdíl od cest do České republiky, jejíž hranice jsou přitom jen 30 kilometrů od místa, kde žijeme.

Gudrun: Právě jsme se vrátili z letní dovolené v Itálii, kde jsme mohli díky euru mnohem lépe srovnat ceny s těmi našimi. To nám pobyt velmi zpříjemnilo a zjednodušilo.

Myslíte si, že EU je jen pro politiky a úředníky nebo i pro normální lidi?

Dietmar: Evropská unie je důležitá pro naši ekonomiku. Často

ji sice řídí politici, kteří jsou odtrženi od normálních lidí, ale zdá se, že to je stejné všude.

Žijete blízko České republiky. Jste pro to, aby do Unie vstoupili i Češi?

Dietmar: Pokud jde o nás, tak samozřejmě ano, pokud oni sami chtějí. Jen se trochu obávám přílivu levné pracovní síly. Doufám, že se v České republice po vstupu do EU rychle zvednou mzdy, aby se to nestalo.

Gudrun: Myslím, že pro Čechy bude mnohem lehčí se integrovat do EU než to bylo pro bývalou Německou demokratickou republiku. Češi také budou moci profitovat z obrovského trhu Evropské unie, který budou moci využívat bez jakýchkoliv celních kontrol a poplatků. (sh)

Vyjednávání s buldočí vytrvalostí

Na první pohled by se mohlo zdát, že pro vstup České republiky do Evropské unie stačí jen přizpůsobit zákony a mít dostatečně výkonnou ekonomiku.

ČTK Archiv ICEU

Usměvaví, ale nesmiřitelní vyjednávači Pavel Telička a Rutger Wissels

Ve skutečnosti však probíhají mezi Bruslem a Prahou desítky složitých jednání a na vstupu na obou stranách pracují týmy vyjednávačů. Ty se nyní snaží rozlousknout ty nejtěžší oříšky – vyjednat podmínky pro české zemědělce a domluvit se na tom, kolik bude Česká republika z Bruselu dostávat peněz a kolik bude naopak do společné kasy platit.

Ve vyjednávacím procesu hrají vůdčí roli dva muži, Pavel Telička, hlavní vyjednávač České republiky, a jeho protějšek, vyjednávač Evropské komise Rutger Wissels. Poslední dva roky pracovali bok po boku na dosažení nejlepší možné dohody. Často začínali na zcela odlišných stanoviscích, ale vždy se nakonec dokázali domluvit na kompromisu. Oba tyto muži jsou pověstní nejen svým šarmem a inteligencí, ale také buldočí zatvřelostí při vyjednáváních.

Rutger Wissels začal pracovat pro Evropskou komisi v roce 1985 a poprvé se zabýval otázkami rozšíření v roce 1995. V roce 2000 byl jmenován do čela českého týmu Evropské komise v Bruselu. Pavel Telička po studiu práv na Karlově universitě nastoupil na české ministerstvo zahraničních věcí. Od roku 1991 měl takřka kontinuálně na starosti evropské záležitosti a v roce 1998 se stal hlavním vyjednávačem České republiky pro vstup do Evropské unie. (dtu)

Kresba: Štěpán Mareš

Magazín EU vydává Delegace Evropské komise v České republice. Další informace o Evropské unii naleznete na internetové stránce www.evropska-unie.cz nebo můžete navštívit Informační centrum Evropské unie při Delegaci Evropské komise v Rytířské ulici 31, v Praze 1. Informace můžete získat tamtéž na telefonním čísle 221610142 nebo na emailu info@iceu.cz.

